

Številka: 06184-43/2023/3

Datum: 18. 4. 2023

Zadeva: KRITERIJI ZA DOLOČANJE PRIORITETNIH INŠPEKCIJSKIH NADZOROV IRSOE – Inšpekcije za okolje ZA LETO 2023 - SPREMEMBA

V skladu s sklepom Vlade RS, št. 06100-4/2015/15 z dne 2. 4. 2015, ministrstva, inšpektorati v njihovi sestavi in inšpekcije, ki delujejo v ministrstvih, na svojih spletnih straneh objavijo kriterije za določanje prioriternih inšpekcijskih nadzorov, upoštevaje oceno tveganja na posameznem področju.

Kriteriji za določitev prioriternih inšpekcijskih nadzorov, upoštevaje oceno tveganja na posameznem področju dela Inšpektorata RS za okolje in energijo – **INŠPEKCIJE ZA OKOLJE** (v nadaljevanju: IO):

REDNI NADZORI:

Osnovno izhodišče načrta dela je zagotoviti sistematični nadzor nad pomembnimi viri obremenjevanja okolja. Načrtovanje inšpekcijskih pregledov zahteva tudi Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-1O – v nadaljevanju: ZVO-2).

ZVO-2 v 243. členu določa, da se inšpekcijski nadzor nad osebami, ki morajo imeti okoljevarstveno dovoljenje ali odločbo o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti za ravnanje z odpadki iz 25. člena ZVO-2, opravlja v skladu z načrtom nadzora, ki se sprejme za tri leta (243. člen ZVO-2).

Okoljski inšpekcijski načrt je v skladu z ZVO-2 potrebno pripraviti tudi za naprave, ki povzročajo industrijske emisije. Na podlagi okoljskega inšpekcijskega načrta se pripravlja programe za redne okoljske inšpekcijske preglede, ki vključujejo določitev pogostosti inšpekcijskih pregledov naprav na kraju samem. Časovni presledek med dvema pregledoma na kraju samem temelji na sistematičnem ocenjevanju okoljskih tveganj, pri katerem se določi, katere naprave so bolj nevarne in katere so manj nevarne, ter ne sme presegati enega leta za najnevarnejše naprave in treh let za najmanj nevarne. Če inšpekcijski pregled pokaže veliko neskladnost s pogoji iz okoljevarstvenega dovoljenja, se v šestih mesecih po tem pregledu opravi dodaten inšpekcijski pregled na kraju samem (244. člen ZVO-2).

Za naprave, ki povzročajo industrijske emisije in za izvajalce obdelave odpadkov, se frekvenca rednih inšpekcijskih nadzorov določi na osnovi ocene tveganja s pomočjo IRAM metodologije. Prav tako je potrebo v skladu z 245. členom ZVO-2 pripraviti načrt nadzora obratov ter redno pripravljati in izvajati programe rednega inšpekcijskega nadzora vseh obratov manjšega in

večjega tveganja (SEVESO obrati), ki vključujejo pogostost pregledov na kraju samem za različne vrste obratov. Obdobje med dvema zaporednima pregledoma na kraju ne sme biti daljše od enega leta za obrate večjega tveganja in treh let za obrate manjšega tveganja. Če je bila med inšpekcijskim pregledom ugotovljena večja neskladnost s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, se mora v šestih mesecih izvesti dodaten inšpekcijski pregled.

Za ostale vire obremenjevanja okolja pa se frekvenca rednih inšpekcijskih nadzorov določi glede na to za kakšno vrsto dejavnosti gre.

V ta namen smo izdelali kriterije za razvrstitev onesnaževalcev v tri kategorije znotraj dveh skupin (A. in B.) glede vpliva njihove dejavnosti na okolje. Metodologijo smo razvijali nekaj let in sproti spremljali učinke in po potrebi izvedli korekcije. Pri izoblikovanju kriterijev in sami metodi dela smo upoštevali izhodišča IMPEL priročnika za načrtovanje inšpekcijskega nadzora ("DOING THE RIGHT THINGS" (IED) Combined guidance, A step by step guidance for permitting and inspection, 2018).

Ker število inšpektorjev za okolje ne zadostuje, da bi lahko vsak vir obremenjevanja okolja redno nadziral vsaj vsake tri leta smo vire razdelili v dve večji skupini:

A. Viri obremenjevanja okolja za katere je frekvenca rednega nadzora obligatorna

A.1 prioriteta:

- podjetja, ki si morajo pridobiti dovoljenje za obratovanje naprav, ki povzročajo industrijske emisije (IED direktiva) in so po IRAM metodologiji ocene tveganja uvrščeni v 3. kategorijo;
- izvajalci obdelave odpadkov, ki so po IRAM metodologiji ocene tveganja uvrščeni v 3. kategorijo;
- zavezanci, ki čezmejno pošiljajo odpadke in so po IRAM metodologiji ocene tveganja uvrščeni v 3. kategorijo;
- podjetja oz. obrati, ki predstavljajo vir večjega tveganja za okolje (SEVESO direktiva).

Redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede najmanj enkrat letno.

A.2 prioriteta:

- podjetja, ki si morajo pridobiti dovoljenje za obratovanje naprav, ki povzročajo industrijske emisije (IED direktiva) in so po IRAM metodologiji ocene tveganja uvrščeni v 2. kategorijo;
- izvajalci obdelave odpadkov, ki so po IRAM metodologiji ocene tveganja uvrščeni v 2. kategorijo;
- zavezanci, ki čezmejno pošiljajo odpadke in so po IRAM metodologiji ocene tveganja uvrščeni v 2. kategorijo.

Redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede najmanj enkrat na dve leti.

A.3 prioriteta:

- podjetja, ki si morajo pridobiti dovoljenje za obratovanje naprav, ki povzročajo industrijske emisije (IED direktiva) in so po IRAM metodologiji ocene tveganja uvrščeni v 1. kategorijo;
- izvajalci obdelave odpadkov, ki so po IRAM metodologiji ocene tveganja uvrščeni v 1. kategorijo;
- zavezanci, ki čezmejno pošiljajo odpadke in so po IRAM metodologiji ocene tveganja uvrščeni v 1. kategorijo;
- zavezanci za ravnanje z nevarnimi in nenevarnimi odpadki (zbiralci, prevozniki, posredniki, trgovci);
- podjetja oz. obrati, ki predstavljajo vir manjšega tveganja za okolje (SEVESO direktiva).

Redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede najmanj enkrat na tri leta.

B. Viri obremenjevanja okolja za katere frekvenca rednega nadzora ni obvezujoča

B.1 prioriteta:

- podjetja, ki so zavezanci po VOC direktivi (razen kemičnih čistilnic) in morajo pridobiti dovoljenje za uporabo hlapnih organskih topil (VOC direktiva);
- CČN > 10.000 PE;
- družbe za ravnanje z embalažo in odpadno embalažo ter odpadno električno in elektronsko opremo (OEEO);
- bioplinarne, kompostarne.

Redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede vsako leto v kolikor človeški viri to dopuščajo ali v najkrajšem možnem času po preteku enega leta od predhodnega rednega nadzora.

B.2 prioriteta

- naprave, ki si morajo pridobiti okoljevarstveno dovoljenje iz 126. člena ZVO-2 in niso zajeti v predhodnih prioritetah;
- naprave v večjih in srednjih podjetjih ali samostojni podjetniki, ki niso zajeti v predhodnih prioritetah.

Redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede vsako drugo leto v kolikor človeški viri to dopuščajo ali v najkrajšem možnem času po preteku dveh let od predhodnega rednega nadzora.

B.3 prioriteta

- naprave za katere ni potrebno pridobiti okoljevarstvenega dovoljenja; večinoma so to srednja in mala podjetja, ki zaradi svoje dejavnosti predstavljajo manjše tveganje za okolje npr. avtomehanične delavnice, lakirnice osebnih avtomobilov, ipd.

Redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede vsako tretje leto v kolikor človeški viri to dopuščajo ali v najkrajšem možnem času po preteku treh let od predhodnega rednega nadzora.

Kategorizacijo zavezancev Inšpekcija za okolje izvaja z računalniško aplikacijo PLAN, ki izdela program dela za posamezno leto za celotno inšpekcijo kot tudi za posameznega inšpektorja. Program omogoča sprotno spremljanje njegove realizacije in tudi druge obdelave. Vsako leto se inšpekcijski zavezanci na novo preverijo, prav tako tudi kriteriji, na podlagi tega se opravijo potrebne korekcije. Računalniška aplikacija se uporablja kot redno orodje za pripravo programa dela in spremljanje realizacije dela.

IZREDNI NADZORI:

Usmeritve za vrstni red obravnave prijav na področju dela inšpektorjev za okolje določajo vrstni red obravnave prijav pravnih in fizičnih oseb, kot sledi iz nadaljevanja. V primeru prejetih več prijav zoper istega ali različne kršitelje oz zavezance, na nekem zaokroženem območju, kjer so prijave materialno in vsebinsko povezane, se te obravnavajo celovito.

ZRAK:

1. prioriteta:

- Prijave iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba - 144. člen in 211. člen ZUP);
- Prijava možnosti ogrožanja človeškega življenja in zdravja zaradi velike verjetnosti zastrupitve z ogljikovim monoksidom;
- Prijave, ki se nanašajo na resne okoljske pritožbe, ob okoljski nesreči iz 63. člena ZVO-2,

okoljski škodi iz 162. člena ZVO-2 ter izrednih dogodkov in v primerih neskladnosti pri obratovanju IED naprav, ki povzročajo industrijske emisije (244. člen ZVO-2);

- Prijave v povezavi z resnimi pritožbami, nesrečami in skorajšnjimi nesrečami, izrednimi dogodki in primeri neskladnosti SEVESO naprav (245. člen ZVO-2).

2. prioriteta:

- Emisije snovi v zrak iz IED ali SEVESO naprave, ki niso zajete v prejšnji točki;
- Preseganje emisij dovoljenih emisijskih koncentracij iz malih kurilnih naprav (MKN);
- Prijava zaradi neodpravljenih pomanjkljivosti, ki jih dimnikar predlaga uporabniku na zapisnik;
- Emisije snovi v zrak iz gradbišč, na katerih izvajanje gradbenih del traja več kot 12 mesecev, ali na območju naselja, ki ima status mesta, ali na območju degradiranega okolja, če površina gradbišča presega 4 000 m² ali prostornina gradbišča presega 10 000 m³, ali če površina gradbišča presega 10 000 m² ali prostornina gradbišča presega 20 000 m³.

3. prioriteta:

- Emisije snovi v zrak iz drugih industrijskih naprav (ne-IED ali ne-SEVESO);
- Naprave HOS;
- Nadzor nad dimnikarskimi družbami;
- Nadzor upravljavcev MKN (razen čezmernih koncentracij CO v prostorih) – pravne osebe;
- Emisije snovi v zrak iz gradbišč, ki niso zajeta v prejšnji točki.

4. prioriteta:

- Nadzor upravljavcev MKN (razen čezmernih koncentracij CO v prostorih) – fizične osebe;
- Drugo.

VODE – pristojnost s področja industrijskega onesnaževanja voda in tveganja za okolje ter emisij snovi v vode iz naprav, za katere je predpisan obratovalni monitoring:

1. prioriteta:

- Prijave iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba - 144. člen in 211. člen ZUP);
- Prijave, ki se nanašajo na resne okoljske pritožbe, ob okoljski nesreči iz 63. člena ZVO-2, okoljski škodi iz 162. člena ZVO-2 ter izrednih dogodkov in v primerih neskladnosti pri obratovanju IED naprav, ki povzročajo industrijske emisije (244. člen ZVO-2);
- Prijave v povezavi z resnimi pritožbami, nesrečami in skorajšnjimi nesrečami, izrednimi dogodki in primeri neskladnosti SEVESO naprav (245. člen ZVO-2).

2. prioriteta:

- Emisije snovi v vode iz IED ali SEVESO naprave, ki niso zajete v prejšnji točki - industrijsko onesnaževanje voda;
- Nadzor zavezancev v povezavi s potencialnimi vzroki nesreč;
- Skladiščenje nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščih, volumen več kot 100 m³;
- Komunalne čistilne naprave nad 2000 PE - naprave, za katere je predpisan obratovalni monitoring.

3. prioriteta:

- Emisije snovi v vode iz drugih industrijskih naprav (ne-IED ali ne-SEVESO) - industrijsko onesnaževanje voda;
- Emisije snovi v vode iz komunalnih čistilnih naprav pod 2000 PE - naprave, za katere je predpisan obratovalni monitoring;
- Skladiščenje nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščih, volumen med 10 m³ in 100 m³.

4. prioriteta:

- Odvajanje komunalnih odpadnih vod - iz naprav, za katere je predpisan obratovalni monitoring;
- Skladiščenje nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščih, volumen manj kot 10 m³;
- Drugo.

ODPADKI:

1. prioriteta:

- Prijave iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba - 144. člen in 211. člen ZUP);
- Čezmejno pošiljanje odpadkov – zaustavljene nezakonite pošiljke na cestah oziroma mejnih prehodih, poizvedbe tujih nadzornih oz. pristojnih organov o delovanju slovenskih podjetij.
- Obvestila IJS zaradi preseganja 80 % količine odpadne embalaže, ki jo izvajalec javne službe lahko hkrati predhodno skladišči glede na zmogljivost zbirnega centra ali hkrati skladišči glede na zmogljivost objekta za skladiščenje odpadne embalaže (3. odstavek 21. člena Uredbe o embalaži in odpadni embalaži);
- Prijave, ki se nanašajo na resne okoljske pritožbe, ob okoljski nesreči iz 63. člena ZVO-2, okoljski škodi iz 162. člena ZVO-2 ter izrednih dogodkov in v primerih neskladnosti pri obratovanju IED naprav, ki povzročajo industrijske emisije (244. člen ZVO-2);
- Prijave v povezavi z resnimi pritožbami, nesrečami in skorajšnjimi nesrečami, izrednimi dogodki in primeri neskladnosti SEVESO naprav (245. člen ZVO-2).

2. prioriteta:

- Ravnanje z odpadki IED ali SEVESO naprave, ki niso zajete v prejšnji točki.;
- Zbiranje odpadkov brez ali v nasprotju s potrdilom o vpisu v evidenco odpadkov oz. odločbo o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti, obdelava odpadkov brez ali v nasprotju z okoljevarstvenim dovoljenjem;
- Več kot 100 m³ nenevarnih ali več kot 50 kg nevarnih odpadkov;
- Čezmejno pošiljanje odpadkov – ostale prijave;
- Več kot 5 izrabljenih motornih vozil (IMV).

3. prioriteta:

- Ravnanje z odpadki drugih industrijskih naprav (ne-IED ali ne-SEVESO);
- Več kot 10 m³ in manj kot 100 m³ nenevarnih ali manj kot 50 kg nevarnih odpadkov;
- Manj kot 5 izrabljenih motornih vozil (IMV).

4. prioriteta:

- Manj kot 10 m³ nenevarnih odpadkov;
- Drugo.

HRUP:

3. prioriteta:

- Hrup iz industrijskih naprav.

4. prioriteta:

- Drugo.

POSEGI BREZ OKOLJEVARSTVENEGA SOGLASJA:

1. prioriteta:

- Prijave iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba - 144. člen in 211. člen ZUP).

2. prioriteta:

- Poseg v okolje, za katerega ni bilo pridobljeno okoljevarstveno soglasje oziroma se izvaja v nasprotju z okoljevarstvenim soglasjem oz. gradnja objekta z vplivi na okolje, za katerega je potrebno gradbeno dovoljenje, ki se izvaja v nasprotju s projektnimi pogoji za preprečitev, zmanjšanje ali odstranitev škodljivih vplivov na okolje v skladu z ZVO-2.

KEMIKALIJE:**4. prioriteta**

- Nadzor nad ravnanjem s snovmi in odpadnimi snovmi, ki tanjšajo ozonski plašč, naprave nad 30 kg plina;
- Nadzor nad ravnanjem s snovmi in odpadnimi snovmi, ki tanjšajo ozonski plašč, naprave pod 30 kg plina.

GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI:**2. prioriteta:**

- Vse prijave.

ELEKTROMAGNETNA SEVANJA:**4. prioriteta:**

- Vse prijave.

SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE:**4. prioriteta:**

- Vse prijave.

Mirana Omerzu
v. d. glavnega inšpektorja Inšpektorata
RS za okolje in energijo

Vročiti:

- vsi IRSOE – Inšpekcija za okolje (po e-pošti)